

עפ"א 8972/11/22 - סלימאן מולא נגד הוועדה המקומית לתכנון ובנייה גליל מרכזי עכו

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"א 8972-11-22 מולא נ' הוועדה המקומית לתכנון ובנייה גליל מרכזי עכו
תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת רונית בש

המערער סלימאן מולא

נגד

המשיבה הוועדה המקומית לתכנון ובנייה גליל מרכזי עכו

פסק דין

1. מונח לפניי ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בעכו (כב' השופט ע.רוזינס) (להלן: בית משפט

קמא), הכרעת דין מיום 17.1.2022 וגזר דין מיום 20.9.22, אשר ניתנו בתיק תו"ב 41750-01-19. בית משפט קמא החליט, לאחר שמיעת ראיות, לזכות את המערער מביצוע עבירה של שימוש במקרקעין ללא היתר לפי סעיף 204(א) לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה - 1965 (להלן: החוק) ומביצוע עבירה של שימוש במקרקעין בסטייה מהוראות תכנית לפי סעיף 204(ב) לחוק, סעיפים בנוסח לפני תיקון 116 לחוק. בד בבד הורשע המערער בעבירה של אי קיום צו בית משפט, לפי סעיף 210 לחוק (לפני תיקון 116 לחוק, בהתייחס לתקופה בין המועדים 26.9.2017 ועד 24.10.2017), וכן בעבירה של אי קיום צו בית משפט לפי סעיף 246 לחוק (לאחר תיקון 116 לחוק, בהתייחס לתקופה מיום 25.10.2017 ואילך). עוד הורשע המערער בעבירה של שימוש אסור במקרקעין, לפי סעיף 243(ה) לחוק, וזאת בהתייחס לתקופה מיום 2.7.2018 ואילך.

2. במסגרת גזר הדין השית בית משפט קמא על המערער את העונשים הבאים: מאסר על תנאי בן 4

חודשים למשך שנתיים והתנאי הוא כי המערער לא יבצע במשך תקופת התנאי את העבירות בהן הורשע; קנס כספי בסך 70,000 ₪; הפעלת התחייבות כספית בסך 25,000 ₪ שהושתה על המערער בתיק תו"ב 48641-03-11 (להלן: התיק הקודם); חתימה על התחייבות כספית נוספת על סך של 70,000 ₪, להימנע מלעבור תוך שלוש שנים על העבירות בהן הורשע.

עובדות כתב האישום

3. מעובדות כתב האישום שעל בסיסו הרשיע בית משפט קמא את המערער, עולה כי במסגרת גזר הדין

שניתן ביום 25.3.15 בתיק הקודם, נצטווה המערער, בין היתר, להרוס עד ליום 26/9/17 שתי קומות, בשטח כולל של 150 מ"ר, אשר בנה ללא היתר, בגוש 18924 חלקות 20, 21 ו-68 באדמות ירכא. עוד נטען בכתב האישום כי לפחות החל מיום 2.7.18 ועד מועד הגשת כתב האישום המערער מבצע שימוש ללא היתר בבניין ובמקרקעין למטרת מגורים, וכן כי עד מועד הגשת כתב האישום לא השיג המערער

היתר להכשרת הבנייה הנ"ל והשימוש האמור.

4. בתשובתו לכתב האישום לא כפר המערער באי ביצוע צו ההריסה שהושת עליו בגזר הדין בתיק הקודם. המערער טען כי הודאתו בעובדות כתב האישום בתיק הקודם מקורה בטעות מאחר שבנו הוא זה שביצע את הבנייה מושא כתב האישום בתיק הקודם. עוד טען המערער, כי אין ביכולתו לבצע את צו ההריסה שכן הוא נתון לאיום מתמיד מצד בנו, הלוקה במחלת נפש. בנוסף, כפר המערער בביצוע העבירה של איסור שימוש במקרקעין, תוך שטען כי בנו משתמש בקומות הנ"ל למגוריו ומגורי משפחתו.

הכרעת דינו של בית משפט קמא

5. בית משפט קמא דחה בהכרעת הדין את טענות המערער, ככל שהן נוגעות להרשעתו בתיק הקודם. הוטעם כי בהיות המערער מיוצג הוא הודה בעובדות כתב האישום בתיק הקודם והורשע על פי הן. בית משפט קמא ציין, כי ערעור שהגיש המערער במסגרתו ביקש לחזור בו מהודאתו הנ"ל, נדחה (עפ"א 15931-05-15), וכן בקשת רשות ערעור שהגיש לבית המשפט העליון (רע"פ 3618/17), נדחתה אף היא. צוין כי משהפכה הרשעתו של המערער לחלוטה, הרי שהוא אינו יכול עוד לשוב ולטעון נגד העובדות בהן הודה ועל-פיהן הורשע. בית משפט אף הוסיף וציין, כי במסגרת החקירה הנגדית שנוהלה בהליך לפניו, אישר המערער כי הוא הבעלים, המחזיק והמשתמש בדירה בקומת הקרקע עליה נבנו שתי הקומות הנוספות ומשכך ברי כי אלמלא הסכמתו, הרי שלא ניתן היה לבצע את הבנייה.

6. בית משפט קמא הוסיף וקבע, כי אין בכך שטרם הגשת כתב האישום בתיק הקודם נגד המערער הוגש כתב אישום נגד בנו בו הופסקו ההליכים לאחר שנקבע כי אינו כשיר לעמוד לדין מפאת היותו לוקה בנפשו, כדי לשמוט את הקרקע תחת כתב האישום שהוגש נגד המערער, וזאת בהינתן זיקתו לעבירות בהן הודה בתיק הקודם ולפיהן הורשע.

7. בית משפט קמא נתן דעתו לעדותו הראשית של המערער, אשר טען כי בנו חולה נפש, כי אין לו קשר איתו וכי אינו יכול להתקרב אליו מאחר שהוא מתעצבן ומכה אותו. המערער העיד כי בעבר בנו ניסה להתאבד ואף ניסה לדקור אותו, ומשכך אם יבצע את צו ההריסה, בנו יהרוג אותו. צוין כי בהתבסס על הנטען לעיל טוען המערער להגנה מן הצדק. הובהר בהכרעת הדין כי הנטל להוכיח את טענת ההגנה מן הצדק מוטל על המערער, אשר לא הרים נטל זה ואף לא קרוב לכך. בית משפט קמא התייחס לחוות הדעת פסיכיאטרית מיום 11.1.10 בעניינו של בנו של המערער, אשר הוגשה על-ידי המערער והוכנה במסגרת ההליך בתיק שנוהל נגד בנו בשאלת אי כשירותו לעמוד לדין. נקבע כי לא הוגשה חוות דעת עדכנית לגבי מצבו הנפשי של הבן וכי לא הובאה ראיה לגבי מצבו של הבן כיום למעט עדותו של המערער. צוין כי מעיון בחוות הדעת הפסיכיאטרית הנ"ל עולה כי מצבו הנפשי של הבן אינו מאפשר לו לבנות את הבנייה מושא כתב האישום, וכן כי עובדה זו ממחישה את ההתרשמות כי המערער לאורך כל הדרך עושה שימוש מניפולטיבי במצבו של בנו כדי לנסות לחמוק מהליכים משפטיים, כאז כן עתה. בית משפט קמא הוסיף וציין, כי גם אילו היה המערער מוכיח את "טענותיו העובדתיות הנ"ל, לא היה בכך כדי

להקים לו הגנה מן הצדק. זאת בין השאר, מכיוון שלא הראה שפעל ככל הנדרש כדי לבצע את צו ההריסה, כולל פנייה לבנו, אולי באמצעות ובעזרת אחרים, לרבות אנשי מקצוע, או בדרך של פנייה משפטית למנוע מהבן להפריע להריסה ו/או פנייה למשטרה למנוע מ[הבן] להפריע לביצוע ההריסה, לגרום נזקים וכדומה. הנאשם [המערער] לא טען וממילא לא הוכיח שביצע פעולות כלשהן כדי לגרום לבנו לאפשר לו לבצע את צו בית המשפט".

8. נקבע ע"י בית משפט קמא כי טענותיו של המערער בעדותו הראשית בדבר היעדר אפשרות לבצע פעולות בחלק של הבניין שיועד להריסה בשל החשש מפניו וחוסר התקשורת עמו, נסתרו בחקירה הנגדית בה הובהר כי המערער ביצע בפועל פעולות בנייה ואיטום בחלק הנ"ל של המבנה בניסיון להכשיר את הבנייה, תוך גילוי יכולת ושליטה גם בו. עוד צוין כי התברר בחקירה הנגדית כי המערער מסוגל לתקשר עם בנו ולהסביר לו את מעשי האיטום וההתאמות במבנה שנועדו להכשרת הבנייה.

9. נוכח כל האמור לעיל דחה בית משפט קמא את טענות המערער להגנה מן הצדק תוך שהובהר כי אף אם היה מוכיח המערער את העובדות שנטענו, הרי שלא היה בכך כדי להקים לו הגנה מן הצדק.

10. בהתייחס לעבירת השימוש במקרקעין, צוין בימ"ש קמא כי מעובדות כתב האישום עולה כי המערער מבצע את השימוש במקרקעין לפחות מאז 2/7/18. עוד צוין כי תיקון 116 לחוק נכנס לתוקפו ביום 25/10/17 ומשכך, לא יכולה הייתה המשיבה לייחס למערער עבירות של שימוש במקרקעין שלא כדין, בהתייחס לתקופה עובר לכניסת תיקון 116 לחוק. לפיכך, נקבע ובצדק כי יש לזכות את המערער מביצוע העבירה של שימוש במקרקעין ללא היתר לפי סעיף 204(א) לחוק, וכן נקבע כי אין מקום לייחס למערער שימוש במקרקעין בסטייה מהוראות תוכנית לפי סעיף 204(ב) לחוק, שכן תחולת הסעיפים הנ"ל הינה לגבי התקופה שלפני כניסתו לתוקף של תיקון 116 לחוק.

11. בהתייחס לעבירה של שימוש אסור במקרקעין, לפי סעיף 243(ה) לחוק, קבע בימ"ש קמא כי המערער הודה בתיק הקודם בזיקתו למקרקעין, לרבות בכך שהוא מי שהיה עליו להשיג היתר, בעל המקרקעין, המשתמש בפועל במקרקעין, ומי שאחראי לעבודות ולשימוש. נקבע כי די באמור לעיל ובעובדת הרשעת המערער בתיק הקודם כדי שניתן יהא להאשימו בשימוש האסור במקרה דנן. נקבע עוד כי מעבר לכך אישר המערער במהלך עדותו בבית המשפט כי הוא בעל המקרקעין. צוין כי אין בסיס חוקי להפרדה בין בעלות במקרקעין בקומת הקרקע לבין בעלות בקומות העליונות, ככל שלא מדובר בבית משותף, והרי המערער לא טען כי מדובר בבית משותף. עוד נקבע כי כשמדובר בבנייה שנעשתה ע"י המערער או למצער בהסכמתו, על גבי מקרקעין שבבעלותו בחזקתו ובשליטתו, אין הוא יכול לצאת ידי חובתו בדרך של העברת זכויות חלקיות במקרקעין לאדם אחר, כולל בנו, ולפטור עצמו בדרך זו מאחריות לשימוש שנעשה גם בחלק זה של הבניין. בימ"ש קמא צוין עוד כי הוכח בפניו שמערער גילה שליטה בפועל גם בחלק של המבנה בקומות העליונות, בדרך של סגירת חלונות ומרפסות, טיפול בבקשות להכשרת המבנה ועוד. נקבע כי, לפיכך, הוכח שהמערער בא בגדר מי שניתן להאשים אותו בביצוע שימוש אסור במקרקעין לפי סעיף 243(ו) לחוק והיותו מי שמוטלת עליו חובה לקבל היתר לשימוש האסור, מי שהוא

בעל המקרקעין ובעל השליטה בהם בעת ביצוע השימוש.

12. עוד קבע בימ"ש קמא כי טענות המערער בסיכומיו אודות אפליה בינו לבין שאר הבעלים הרשומים במקרקעין אינן רלוונטיות ואין בהן כדי להקים לו הגנה מן הצדק. הוטעם כי המערער לא הציג ולא הביא ראיות לקיומו של מקרה שלא טופל של אדם אחר שביצע בפועל את אותן עבירות, וכן הוטעם כי המערער הוא היחיד מבין הבעלים הרשומים שהינו בעל שליטה וחזקה במבנה עצמו, שכן הוא זה שביצע את הבנייה הלא חוקית או למצער אפשר אותה ואת השימוש האסור. נקבע כי הבעלים האחרים במקרקעין לא קשורים לעניין ולמעט בעלותם במשותף בחלק מהמקרקעין, לא הוצגה זיקתם לעובדות כתב האישום, ומשכך מכוח סעיף 243(ו)(2) סיפא לחוק, הרי שלא ניתן כלל להאשים אותם בביצוע העבירה. עוד צוין כי המערער אישר, כאמור, במהלך עדותו בבית המשפט, כי הוא בעל המקרקעין.

גזר דינו של בית משפט קמא

13. בית משפט קמא בגזר הדין סקר, כהאי לשנא, את הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות: "קיום מדיניות תכנונית לטובת כלל הציבור, כולל קביעת אמות מידה לבניה במקומות השונים, בהתחשב בשיקולים ובאינטרסים השונים; בטיחות המבנים ושמירה על חייהם ושלומם של המשתמשים במבנים; קיום שלטון חוק וכיבוד הדין, בכל תחום, ובתחום התכנון והבניה בעיקר. עצימת עיניים מהפרת שלטון החוק בתחום זה סופה שתביא לזלזול בחוק גם בתחומים אחרים; מניעת הנאה מפירות העבירה, לבל יצא חוטא נשכר".

14. עוד ציין בית משפט קמא את מגמת ההחמרה בענישה בעבירות תכנון ובנייה, בעיקר כשעסקין בעבירות של הפרת צו שיפוטי בגינה מוטלים עונשי מאסר מותנה ובמקרים מתאימים גם עונשי מאסר בפועל. בית משפט קמא הוסיף וקבע, תוך שהפנה לפסיקת בית המשפט העליון (רע"פ 6665/05 מריסאת נ' מ"י (17/5/06)), כי יש להשית על מבצעי עבירות נגד חוקי התכנון והבניה ענישה מרתיעה "במטרה להפוך את ביצוע העבירות לבלתי כדאיות מבחינה כלכלית". נקבע כי כשמדובר בעבירות המבוצעות מתוך מניע כלכלי, לרבות מניע של חסכון בזמן ובכסף, הרף המינימאלי של הענישה צריך להתחיל במניעת הרווח הנובע מהעבירה ולו צריך להוסיף גם עונש של ממש.

15. בית משפט קמא סקר את נסיבות ביצוע העבירה, בין היתר בהתייחס לקביעות בהכרעת הדין, ותוך כך קבע כי השימוש הלא חוקי בבניין למטרת מגורים שווה ממון רב בהיתן החיסכון בדמי שכירות עבור נכס חליפי שניתן היה לשכור על מנת לשמור על החוק, זאת מעבר לחיסכון באגרות ובהיטלים הקשורים בקבלת היתר בניה. הודגש כי תקופת שימוש כה ארוכה מלמדת כי המערער הפיק רווח כלכלי של ממש מביצוע העבירה. נקבע כי אף אם היה מדובר בדמי שכירות מינימאליים ביותר בסכום של 1,500 ₪ לחודש במשך ארבע שנים, הרי שמדובר בחיסכון כלכלי בסכום של כ- 72,000 ₪, וזאת בגין עבירת השימוש

בלבד שכן גם ההימנעות מביצוע צו ההריסה חסכה למערער סכומי כסף גבוהים יותר. נקבע, לצורך ההמחשה, כי סך כל הקנסות שניתן להשית על המערער על פי החוק בגין העבירות שביצע, לרבות קנסות יומיים בגין כחמש שנים של אי קיום צו בית משפט וכארבע שנים של שימוש אסור במקרקעין, עולה על סכום של 5,000,000 ₪.

16. בית משפט קמא קבע כי מתחם העונש ההולם במקרה זה כולל עונש של מאסר על תנאי החל מארבעה חודשים ועד שנה; קנס בין 60,000 ₪ לבין 120,000 ₪; הפעלת ההתחייבות הכספית עליה חתם המערער מכוח גזר הדין בתיק הקודם וחתימה על התחייבות כספית להימנע מביצוע עבירות בעתיד.

17. במסגרת בחינת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, צוין כי המערער לא ביצע את צו ההריסה על אף שנדחו ערעור ובקשת רשות ערעור שהגיש על פסק הדין שניתן בתיק הקודם. עוד צוין כי המערער לא זכאי להקלות בעונש כפי שזכאי מי שהביע חרטה כנה ולא ניהל הליך שמיעת ראיות מלא ובכך חסך זמן וטרחה. עוד צוין, לחומרה, כי המערער זנח את הטיפול בהכשרת הבנייה ולא פעל לקיום התנאים לצורך קבלת היתר. לטובת המערער צוין מצבו הנפשי של בנו, הלוקה בנפשו, אשר הביא למצוקת המערער, וכן צוין לקולה מצבו הכלכלי של המערער. בסיכומו של דבר, השית בית משפט קמא על המערער את העונשים, כאמור בסעיף 2 לעיל.

נימוקי הערעור

18. במסגרת נימוקי הערעור טוען המערער כי מעולם לא נתן הסכמתו לבנייה מעל לביתו המצוי בקומת הקרקע, וכי מסקנת בית משפט קמא בעניין זה ברישא של הכרעת הדין, מקורה בטעות.

19. עוד טוען המערער, כי שגה בית משפט קמא עת שקבע כי אין בעובדה שהוגש כתב אישום זהה נגד בנו, אשר ההליכים בו הופסקו מפאת אי כשירותו לעמוד לדין, כדי לשנות דבר. נטען כי עצם הגשת כתב האישום נגד הבן, מלמדת כי המשיבה ראתה בבן כמי שבנה את הבנייה האסורה ועושה בה שימוש, ולא המערער. המערער טוען כי בכך שבנו אפשר לו לבצע פעולות איטום בחלונות של הקומות העליונות, כפעולה לצורך הכשרת הבנייה, אינה מלמדת כי הבן היה מאפשר את הריסת המבנה. נטען לעניין זה כי ביצוע פעולות האיטום נועד לטובת הבן ואילו ביצוע ההריסה היה פועל לרעתו ולכן חשש המערער מתגובה אלימה של בנו לביצוע ההריסה.

20. צוין ע"י המערער כי טענתו העיקרית הינה כי אין בידו לקיים את הצו נוכח מצבו של הבן. המערער סבור כי קביעת בית משפט קמא, ולפיה המערער לא הוכיח את טענותיו לעניין הגנה מן הצדק, שגויה. לשיטת המערער, היה מקום להעניק משקל לעדותו המהימנה אשר למצבו הנפשי של בנו. לטענת המערער, קמה לו הגנה מן הצדק מקום בו הוכיח כי אכן היה חסר יכולת לבצע את ההריסה ומקום בו לא נסתרו דבריו אשר למצבו הנפשי של בנו ולמחלתו שזרעה חשש אמיתי בלבו של המערער כי הבן יפגע בו אילו

ינסה לבצע את ההריסה.

21. טוען עוד המערער, כי ראוי היה שטענת ההגנה מן הצדק תביא לזיכוי גם מעבירת השימוש האסור במקרקעין, שימוש שלא עשה המערער, לשיטתו, בשום שלב. נטען לעניין זה כי, בניגוד לקביעות בית המשפט קמא בהכרעת דינו, בשום שלב לא הוכח, לרבות בהליך הקודם, כי המערער עצמו עשה שימוש כלשהו בשתי הקומות העליונות. המערער טוען, כי בשום שלב לא הודה בשימוש במקרקעין, ולאורך כל הדרך, בכל ההליכים, טען שוב ושוב כי בנו הוא שעושה שימוש במקרקעין, בקומות העליונות. בדיון לפני טען ב"כ המערער כי עד התביעה, מר שוואח, אישר בעדותו בפני בימ"ש קמא כי הבן הוא זה שעושה שימוש במקרקעין. המערער שב וטוען כי קביעתו של בימ"ש קמא כי הודה בדיון בתיק הקודם בשימוש במקרקעין שגויה לחלוטין, שכן הוא טען שוב ושוב, גם בתיק הקודם, כי בנו הוא שעושה שימוש במקרקעין. לטענת המערער, ביצע את איטום החלונות בקומות העליונות בסוברו כי בכך תנוח דעת הוועדה המקומית וינתן היתר לביתו של בנו החולה, אולם אין בכך כדי להוכיח שהוא עושה שימוש בקומות אלה או שיש לו שליטה בהן.

22. המערער מבקש לזכותו מהעבירות בהן הורשע מכוח הגנה מן הצדק. המערער שב וטוען כי לא ביצע את הבניה האסורה, לא התיר את בנייתה ואינו משתמש בה, תוך שהוא מדגיש כי נוכח מצבו הנפשי של בנו היו ידיו כבולות ולא יכול היה להרוס את הבנייה הלא חוקית. עוד טוען המערער כי כל חייו מוקדשים לעזרה לבנו ולטיפול בו ולפיכך האפשרות כי יתלונן נגד הבן במשטרה או יבצע פעולה כדי לסלקו מהבית בו מתגוררים שלושת ילדיו, אין לה כל אחיזה במציאות.

23. המערער מבקש, לחילופין, כי במידה והרשעתו תיוותר על כנה, יקל בית המשפט בעונשו. לטענת המערער, בית משפט קמא השית עליו עונשים חמורים מאלו הנהוגים, וכי דווקא נסיבותיו של תיק זה, מצדיקות השתת ענישה מקלה. המערער מבהיר, כי בנסיבות העניין לא היה לו כל רצון להפיק רווח כלכלי וגם לא את כספי ההיטלים או אגרת ההיתר, כך שלא היה כל מקום להחמיר בענישה מן הטעם של רווח כלכלי. עוד טוען המערער, כי היה מקום לתת משקל בגזר הדין לכך שמדובר בבניה בהיקף שאינו נרחב כמו גם ליעוד הבניה, המשמשת את בנו ואת משפחת הבן למגורים.

24. המערער מבקש להתחשב בנסיבותיו האישיות, לרבות גילו המבוגר, מצבו הבריאותי, היותו אדם נורמטיבי ומצבו הכלכלי שהינו, לטענתו, בכי רע. בנקודה זו צוין, כי המערער נאלץ לעבוד בגילו המבוגר וכי הוא משתכר שכר נמוך בסכום של 5,000 ₪ בחודש. עוד מציין המערער את מצב בריאותה הרופף של אשתו ואת הקשיים היומיומיים שהוא חווה נוכח מצבו הקשה של בנו.

דין והכרעה

25. לאחר שבחנתי את תיקו של בימ"ש קמא, לרבות את הכרעת הדין וגזר הדין ונתתי דעתי לאמור בהודעת

הערעור, על נספחיה וכן לטיעוני בא כוח המערער בדיון לפני ולטיעוני בא כוח המשיבה המתנגד לקבלת הערעור וסומך ידיו על פסק דינו של בימ"ש קמא, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות ולהלך יובאו הטעמים לכך.

26. אקדים ואציין כי המערער אינו כופר בכך שלא ביצע את צו ההריסה שהושת עליו בגזר הדין בתיק הקודם. המערער מעלה טענות בהתייחס להרשעתו בהליך בתיק הקודם, לרבות לעניין הודאתו בעובדות כתב האישום באותו תיק. דא עקא, שהמערער הורשע בתיק הקודם על בסיס הודאתו וערעורו לעניין אותה הודאה, כמו גם בקשת רשות ערעור שהגיש לבית המשפט העליון, נדחו. לפיכך, צדק בימ"ש קמא עת שקבע כי מדובר בהרשעה חלוטה וכי המערער אינו יכול להעלות, בשלב זה, טענות לגבי הרשעתו מכוח הודאתו בעובדות כתב האישום בתיק הקודם, בין היתר לגבי היותו בעל המקרקעין, מי שביצע בפועל את העבודות, המשתמש בפועל במקרקעין ומי שאחראי לעבודות ולשימוש, וזאת כפי שנקבע ובצדק ע"י בימ"ש קמא. לאמור לעיל יש להוסיף ולציין כי המערער אישר בעדותו בפני בימ"ש קמא כי הוא הבעלים, המחזיק והמשתמש בדירה בקומת הקרקע עליה נבנו, ללא היתר כדון, שתי הקומות הנוספות אותן נצטווה להרוס.

27. טענתו העיקרית של המערער בערעורו זה הינה טענה להגנה מן הצדק. המערער טוען לעניין זה כי קמה לו הגנה מן הצדק נוכח העובדה שלא היה באפשרותו לבצע את צו ההריסה שהושת עליו בתיק הקודם וזאת מפאת היותו נתון באיום מתמיד מצד בנו, הלוקה בנפשו. המערער הגיש בדיון בפני בימ"ש קמא את חוות הדעת הפסיכיאטרית שהוגשה במסגרת ההליך הפלילי שננקט נגד הבן. צדק בימ"ש קמא עת שקבע כי מדובר בחוות דעת פסיכיאטרית משנת 2010 ומשכך לא ניתן להתבסס עליה לצורך הערכת מצבו הנפשי העדכני של בנו של המערער. כמו כן, צדק בימ"ש קמא עת שקבע כי מעבר לחוות הדעת הפסיכיאטרית הנ"ל שאינה רלוונטית, כאמור, ניצבת אך עדותו של המערער בבית המשפט. המערער מבקש להסיק מעדותו בבימ"ש קמא כי לא היה באפשרותו לבצע את צו ההריסה מפאת מצבו הנפשי הבעייתי של הבן, אשר זרע בו חשש שמא יפגע בו בנו במידה ויפעל לביצוע צו ההריסה. בית משפט קמא בחר שלא להתבסס על עדותו של המערער לגבי מצבו הנפשי של בנו לאחר שהתרשם כי המערער עושה שימוש מניפולטיבי במצבו הנפשי של בנו כדי לחמוק מהליכים משפטיים. בכך הביע בימ"ש קמא את התרשמותו לגבי חוסר אמינותו של המערער, בהיותו עושה כאמור שימוש מניפולטיבי במצבו הנפשי של בנו, ואין מקום שערכאת הערעור תתערב בהתרשמות זו. בנקודה זו אוסיף ואציין כי המערער אישר בעדותו כי ביצע בקומות העליונות של המבנה, בהן מתגורר בנו, פעולות של בנייה ואיטום וזאת תוך שציין כי לא פחד באותה עת מהבן. עובדה זו מלמדת כי המערער לא היה מצוי בפחד תמידי מפניו של הבן ומערערת את הטענה לפיה המערער לא יכול היה לפעול לביצוע הריסת הבנייה הלא חוקית מפאת החשש מבנו.

28. עוד צדק בימ"ש קמא עת שקבע כי המערער לא הוכיח, באופן כלשהו, כי ביצע פעולות כלשהן כדי להביא לכך שבנו יאפשר לו לבצע את הצו השיפוטי להריסת המבנה. המערער אישר בעדותו בבית משפט קמא, כי לא ביצע מהלכים כלשהם כדי לסלק את בנו מהמבנה, וזאת תוך שציין כי כשהבן התעצבן, הוא נתן לו תרופה להרגעת המחשבה (ראו ההפניה לכך בעמ' 48 להכרעת הדין, סעיף 12).

הנה כי כן, המערער אישר בעדותו כי הייתה לו היכולת להרגעת בנו ע"י מתן תרופה לבן, דבר נוסף המערער את טענת ההגנה ממנה עולה כי המערער אינו יכול להשפיע על התנהגותו של בנו.

29. נוכח האמור לעיל, הרי שצדק בית משפט קמא עת שקבע כי לא עלה בידי המערער להוכיח את טענתו להגנה מן הצדק וכי לא קמה למערער הגנה מן הצדק.

30. בהתייחס לעבירה של שימוש שלא כדין במקרקעין, אציין ראשית כי המערער אינו יכול לטעון, כאמור, כי לא הודה בשימוש שלא כדין במקרקעין במסגרת ההליך בתיק הקודם. עוד אציין כי המערער לא כפר כי הקומות העליונות של המבנה נבנו ללא היתר ושטרם ניתן בגינן היתר כדין, ומשכך השימוש באותן קומות אינו כדין. לגבי היותו אחראי לאותו שימוש, אציין כי צדק בימ"ש קמא עת שקבע, בהתבסס כאמור על סעיף 243(ו) לחוק, כי המערער אחראי לביצוע השימוש האסור בקומות העליונות בעיקר מכוח היותו בעל המקרקעין ובעל השליטה במקרקעין בעת ביצוע העבירה, וזאת לצד הודאת המערער בתיק הקודם בזיקתו למקרקעין ולצד עדותו בבית משפט קמא כי הוא בעל המקרקעין וכן כי ביצע פעולות איטום ותיקון בקומות העליונות. מעבר לנדרש אציין כי צדק בימ"ש קמא עת שקבע כי לא היה ממש בטענת המערער, לפיה הופלה בהעמדתו לדין ביחס לשאר הבעלים הרשומים במקרקעין, שהרי הוכח, כאמור, כי המערער היה בעל השליטה במבנה הלא חוקי, והוא לא הביא כל ראיה בעניין זה לגבי הבעלים האחרים במקרקעין.

31. בסיכומי של דבר, דין הערעור על הכרעת הדין להידחות.

32. בהתחשב במהות העבירות בהן הורשע המערער, בכך שהמערער לא ביצע במשך תקופה משמעותית של כ-5 שנים את צו ההריסה של שתי הקומות שנבנו ללא היתר כדין וכן בכך שהמערער עשה שימוש במשך תקופה ממושכת של למעלה מ-4 שנים בבנייה הלא חוקית של שתי הקומות בשטח של כ-150 מ"ר, הרי שגזר הדין אינו מחמיר עמו. הקנס בסכום של ₪ 70,000 אינו בסכום גבוה בהתייחס למהות העבירות ולתקופת ביצוע, כפי שטען ב"כ המשיבה ובצדק. יתרה מכך, בית משפט קמא התחשב מאוד במצבו הכלכלי של המערער בכך שפרס את סכומי הקנס וההתחייבות הכספית שהופעלה, ל-76 תשלומים בסך ₪ 1,250 כל אחד.

33. העבירות בהן הורשע המערער, בנסיבות הנזכרות לעיל, פוגעות הן במערך התכנוני במדינתנו והן בשלטון החוק, ומשכך ראוי להשית בגינן ענישה משמעותית. כאן אוסיף ואציין כי אף שמדובר במבנה לצרכי מגורים, ברי כי לצד ביצוע העבירות מפיק המערער רווח כלכלי, כפי שקבע, כאמור, בימ"ש קמא בגזר דינו ובצדק.

34. לפיכך, ומבלי להתעלם מנסיבותיו האישיות של המערער, הרי שדין הערעור על גזר הדין להידחות. כאן יודגש כי הענישה שהושתה על המערער אינה חורגת כלל ועיקר מהענישה הראויה במקרים דומים. על

המערער הושת אך עונש של מאסר מותנה אף שהורשע גם בביצוע עבירה של אי קיום צו שיפוטי בגינה, לעיתים, מוטל גם עונש של מאסר בפועל, כפי שציין בית משפט קמא, ובצדק. כמו כן, הקנס וההתחייבות הכספית שהוטלו, בסכום של 70,000 ₪, כל אחד, אינם גבוהים בנסיבות העניין.

35. בסיכומו של דבר אני דוחה את הערעור על שני חלקיו.

המזכירות תמציא העתק מפסק הדין לבאי כוח הצדדים.

ניתן היום, י"ב טבת תשפ"ג, 05 ינואר 2023, בהעדר הצדדים.